

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2025/441

z dne 6. marca 2025

o nujni finančni podpori v kmetijskih sektorjih v Španiji, na Hrvaškem, Cipru, v Latviji in na Madžarskem, ki so jih prizadele slabe vremenske razmere in naravne nesreče, v skladu z Uredbo (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 ⁽¹⁾ ter zlasti člena 221(1) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Konec oktobra in začetek novembra 2024 so Španijo prizadele slabe vremenske razmere brez primere. Zaporedne izolirane depresije so povzročile izjemno močno deževje in uničujoče poplave, ki so močno prizadele pridelavo v sektorjih sadja in zelenjave, vina, oljk in živinoreje. Pred temi izjemno slabimi vremenskimi razmerami so bile v nekaterih regijah od začetka sezone padavine zelo skromne, junija, julija in avgusta 2024 pa je bilo izredno vroče, zato so nastale sušne razmere, kar je močno vplivalo na pridelavo nekaterih kmetijskih rastlin, zlasti oreškov.
- (2) Poleti 2024 so Hrvaško prizadele slabe vremenske razmere brez primere. V začetku leta 2024 so bila na Hrvaškem toplejša obdobja, ki so jim sledile nižje temperature v primerjavi z dolgoročnimi povprečji, kar je neugodno vplivalo na prezgodaj razvite kmetijske rastline. Temu so julija 2024 sledile izjemno visoke temperature in izredni vročinski valovi, ki so močno prizadeli pridelavo nekaterih vrst sadja in zelenjave ter grozdja za vino in nekaterih poljščin, zlasti koruze, sončnic, soje in sladkorne pese.
- (3) Zaradi izrazitega pomanjkanja padavin decembra 2023 ter januarja in februarja 2024 v povezavi z rekordno visokimi temperaturami so na Cipru nastale sušne razmere. Majhna količina padavin, sušne razmere in pomanjkanje vode so se spomladi in poleti 2024 nadaljevali, kar je vplivalo na sektorja žit in oljk ter proizvodnjo nekaterih vrst sadja in zelenjave, zlasti mandljev in grozdja za vino.
- (4) Julija in v začetku avgusta 2024 so dele Latvije prizadele slabe vremenske razmere brez primere, in sicer izjemno močno deževje. Pred tem so bile decembra 2023 in januarja 2024 zabeležene rekordno nizke temperature, obdobja zmrzali in velikega mraza, marca 2024 so sledile nenavadno tople temperature, v začetku maja 2024 pa spet zmrzali. Ta velika temperaturna nihanja so vplivala na pridelavo kmetijskih rastlin, zlasti žit in oljne ogrščice, ter sadja in zelenjave, vključno s krompirjem.
- (5) Poleti 2024 so Madžarsko prizadele slabe vremenske razmere brez primere. Nenavadno tople temperature skupaj z nenehnim pomanjkanjem padavin in sušnimi razmerami so močno prizadele posevke koruze, v manjši meri pa tudi sončnic, soje in sladkorne pese, sektor sadja in zelenjave, vključno s krompirjem, ter vinski sektor.
- (6) Čeprav kaže, da so podobne slabe vremenske razmere v celotni Uniji del podnebnih sprememb, ki predstavljajo čedalje večje tveganje za kmetijstvo, so bile slabe vremenske razmere in naravne nesreče v Španiji, na Hrvaškem, Cipru, v Latviji in na Madžarskem še posebej izrazite, saj sta bila prizadeto območje in prizadeti delež proizvodnje zelo obsežna.

⁽¹⁾ UL L 347, 20.12.2013, str. 671, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>.

- (7) Velika škoda, ki so jo te slabe vremenske razmere in naravne nesreče povzročile kmetijskim pridelovalcem, in posledična izguba dohodka prizadetih španskih, hrvaških, ciprskih, latvijskih in madžarskih pridelovalcev ogrožata ekonomsko uspešnost kmetijskih gospodarstev.
- (8) Zato bi bilo treba sprejeti izredni ukrep, ki bi prispeval k reševanju specifičnih problemov po teh slabih vremenskih razmerah in naravnih nesrečah v Španiji, na Hrvaškem, Cipru, v Latviji in na Madžarskem.
- (9) Velika škoda in premoženjska izguba, ki so ju zaradi slabih vremenskih razmer in naravnih nesreč utrpeli kmetijski pridelovalci, sta specifičen problem v smislu člena 221 Uredbe (EU) št. 1308/2013, ki ga ni mogoče pravočasno odpraviti z ukrepi iz členov 219 ali 220 navedene uredbe. Razmere niso posebej povezane z edinstvenimi motnjami na trgu ali njihovo nevarnostjo. Prav tako niso povezane z ukrepi za boj proti širitvi bolezni živali ali izgubi zaupanja potrošnikov zaradi tveganj za zdravje ljudi, živali ali rastlin.
- (10) Zneske, ki bodo na voljo Španiji, Hrvaški, Cipru, Latviji in Madžarski, bi bilo treba določiti tako, da se upoštevata zlasti vsakokratna teža teh držav članic v kmetijskem sektorju Unije na podlagi neto zgornjih meja za neposredna plačila iz Priloge V k Uredbi (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta ^(²) ter vpliv slabih vremenskih razmer in naravnih nesreč nanje.
- (11) Španija, Hrvaška, Ciper, Latvija in Madžarska bi morali pomoč razdeliti po najučinkovitejših kanalih na podlagi objektivnih in nediskriminatornih meril, ki upoštevajo obseg težav in dejansko gospodarsko škodo, s katerimi se soočajo zadevni kmetje. Zagotoviti bi morale, da so kmetje končni upravičenci pomoči, in preprečiti kakršno koli izkrivljanje trga ali konkurence.
- (12) Ker bi zneski, dodeljeni Španiji, Hrvaški, Cipru, Latviji in Madžarski, odpravili samo del gospodarskih težav, s katerimi se soočajo kmetje, bi bilo treba navedenim državam članicam dovoliti, da kmetom dodelijo dodatno nacionalno podporo pod pogoji, ki jih določa ta uredba.
- (13) Da bi Španiji, Hrvaški, Cipru, Latviji in Madžarski omogočili prožnost pri razdeljevanju pomoči, tako da bi se upoštevale okoliščine zadevnih kmetov, bi jim bilo treba dovoliti, da pomoč kumulirajo z drugimi podporami, financiranimi iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, ne da bi kmetje prejeli prekomerna nadomestila.
- (14) Da bi se izognili prekomernim nadomestilom, bi morali Španija, Hrvaška, Ciper, Latvija in Madžarska upoštevati podporo, dodeljeno iz drugih nacionalnih instrumentov podpore ali instrumentov podpore Unije ali zasebnih shem v odziv na utrpjeno premoženjsko izgubo.
- (15) Ker je pomoč Unije določena v eurih, je zaradi zagotavljanja enotne in hkratne uporabe treba določiti datum za pretvorbo zneskov, dodeljenih državam članicam, ki niso sprejele eura, v njihove nacionalne valute, kot velja za Madžarsko. Ker ta uredba ne določa roka za vložitev vlog za pomoč, je primerno, da se za namene člena 30(3) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2022/127 ^(³) datum začetka veljavnosti te uredbe šteje za operativni dogodek za menjalni tečaj za zneske iz te uredbe.

^(²) Uredba (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 1305/2013 in (EU) št. 1307/2013 (UL L 435, 6.12.2021, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

^(³) Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/127 z dne 7. decembra 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2021/2116 Evropskega parlamenta in Sveta s pravili o plačilnih agencijah in drugih organih, finančnem upravljanju, potrditvi obračunov, varščinah in uporabi eura (UL L 20, 31.1.2022, str. 95, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

- (16) Da bi bil ta izredni ukrep učinkovit, bi morali upravičenci hitro prejeti nujno finančno podporo. Poleg tega bi bilo treba zagotoviti pravočasno spremljanje proračuna, sprotno nadaljnje ukrepanje in učinkovito uporabo kmetijske rezerve, da bi se čim bolj povečala njena razpoložljivost in zmogljivost za hiter odziv na nastajajoče krize. Zato je primerno določiti datum za upravičenost, do katerega bi morale države članice to podporo izplačati upravičencem. Vsa plačila, izvršena po tem datumu, bi se morala šteti za neupravičena do sredstev Unije.
- (17) Unija bi morala zato financirati odhodke, ki jih imajo Španija, Hrvaška, Ciper, Latvija in Madžarska pri tem izrednem ukrepu, le kadar se takšni odhodki izvršijo do datuma za upravičenost odhodkov. Podporo za ta izredni ukrep bi bilo zato treba plačati do 30. septembra 2025.
- (18) Ker plačila, izvedena po 30. septembru 2025, v nobenem primeru ne smejo veljati za upravičena, se člen 5(2) Delegirane uredbe (EU) 2022/127, ki določa sorazmerno zmanjšanje mesečnih plačil, izvršenih po roku, ne uporablja.
- (19) Španija, Hrvaška, Ciper, Latvija in Madžarska bi morali Komisiji sporočiti podrobne informacije o izvajanju te uredbe, da bi Uniji omogočile spremljanje učinkovitosti ukrepa, uvedenega s to uredbo.
- (20) Da bi kmetje pomoč prejeli čim prej, bi morali Španija, Hrvaška, Ciper, Latvija in Madžarska to uredbo začeti izvajati takoj. Zato bi morala ta uredba začeti veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.
- (21) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem Odbora za skupno ureditev kmetijskih trgov –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

1. Pomoč Unije v skupnem znesku 98 600 000 EUR se da na voljo Španiji, Hrvaški, Cipru, Latviji in Madžarski za izredno podporo kmetom pod pogoji iz te uredbe.
2. Odhodki Unije, nastali v skladu s to uredbo, ne presegajo skupnega zneska:
  - (a) 68 000 000 EUR za Španijo;
  - (b) 6 700 000 EUR za Hrvaško;
  - (c) 3 500 000 EUR za Ciper;
  - (d) 4 200 000 EUR za Latvijo;
  - (e) 16 200 000 EUR za Madžarsko.
3. Španija, Hrvaška, Ciper, Latvija in Madžarska uporabijo zneske iz odstavka 2 za ukrepe za nadomestilo najbolj prizadetim kmetom za njihove gospodarske izgube, ki vplivajo na sposobnost preživetja njihovih kmetij v sektorjih in proizvodnjah, ki so jih prizadele slabe vremenske razmere v prizadetih regijah.
4. Ukrepi iz odstavka 3 se sprejmejo po objektivnih in nediskriminatornih merilih, ki upoštevajo dejansko premoženjsko izgubo prizadetih kmetov. Narava ukrepov je taka, da zadevna plačila ne povzročajo izkrivljanja trga ali konkurence.

5. Če kmetje niso neposredni prejemniki plačil pomoči Unije, Španija, Hrvaška, Ciper, Latvija in Madžarska zagotovijo, da se nanje v celoti prenesejo gospodarske koristi pomoči Unije.
6. Odhodki iz odstavka 2, ki jih krijejo Španija, Hrvaška, Ciper, Latvija in Madžarska pri plačilih za ukrepe iz odstavka 3, so upravičeni do pomoči Unije le, če se navedena plačila izvršijo do 30. septembra 2025.
7. Za namene člena 30(3) Delegirane uredbe (EU) 2022/127 je operativni dogodek za menjalni tečaj za zneske iz člena 1(2) te uredbe datum začetka veljavnosti te uredbe.
8. Ukrepi iz te uredbe se lahko kumulirajo z drugo podporo, financirano iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.
9. Španija, Hrvaška, Ciper, Latvija in Madžarska pri ukrepih iz odstavka 3 lahko po objektivnih in nediskriminatornih merilih dodelijo dodatno nacionalno podporo do največ 200 % zadevnih zneskov iz odstavka 2, pod pogojem, da plačila ne povzročajo izkrivljanja trga ali konkurence ali prekomernih nadomestil. Španija, Hrvaška, Ciper, Latvija in Madžarska dodatno nacionalno podporo izplačajo do 31. decembra 2025.
10. Da bi se izognili prekomernim nadomestilom, Španija, Hrvaška, Ciper, Latvija in Madžarska pri dodeljevanju podpore na podlagi te uredbe upoštevajo podporo iz drugih nacionalnih instrumentov podpore ali instrumentov podpore Unije ali zasebnih shem v odziv na zadevno premoženjsko izgubo.

Člen 2

1. Španija, Hrvaška, Ciper, Latvija in Madžarska nemudoma in najpozneje do 31. maja 2025 Komisiji za ukrepe iz člena 1(3) sporočijo:
  - (a) opis ukrepov, ki jih je treba sprejeti;
  - (b) merila, ki so jih uporabili za določitev metod za dodeljevanje pomoči, njenih zneskov ter metod in utemeljitev za porazdelitev pomoči med kmete;
  - (c) načrtovani učinek ukrepov za nadomestilo kmetom za premoženjsko izgubo;
  - (d) ukrepe za preverjanje, ali je načrtovani učinek ukrepov dosežen;
  - (e) ukrepe za preprečevanje izkrivljanja konkurence in prekomernih nadomestil;
  - (f) napoved plačil odhodkov Unije, razčlenjenih po mesecih do 30. septembra 2025;
  - (g) stopnjo dodatne nacionalne podpore, ki se dodeli v skladu s členom 1(9);
  - (h) ukrepe, sprejete za nadzor upravičenosti kmetov in zaščito finančnih interesov Unije.
2. Španija, Hrvaška, Ciper, Latvija in Madžarska najpozneje do 31. marca 2026 Komisiji sporočijo skupno višino zneskov, izplačanih na ukrep, po potrebi razčlenjeno po pomoči Unije in dodatni nacionalni podpori, število in vrsto upravičencev ter oceno učinkovitosti ukrepa.

Člen 3

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 6. marca 2025

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN